

עבודת השם

בראת ייאלק

להקב"ה עם עם בחירו, ומאידך גיסא הם ימי רחמים וסליחות והקב"ה קרוב לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, והוה שרמו הנביא (ישעיה נ"ה) דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב, שבזמנים הללו בקלות האדם יכול לחזור בתשובה, מה שדרוש טרחה גדולה במשך השנה, והוה שרמו כאן משה רבנו כי לא אוכל עוד לצאת ולבוא לפני הקב"ה בתפילה ובתחנון על כללות עם ישראל, אלא הכל תלוי בהם, והוה כי ה' עובר לפניך, פירושו שה' מעביר ומחל על עונותיהם של ישראל כאשר האדם מעביר על מידותיו, וכמו שדרשו למי נושא עוון, למי שעובר על פשע שכל המידות בטלו חוץ ממידה כנגד מידה שלא בטלה, ולכן ראוי הוא לסליחה ומחילה כאשר יעביר על פשעיו. (וידבר יוסף).

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, בְּנִימָאָה וְעֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הָיוֹם--לֹא-אוֹכֵל עוֹד.... (ויאלק לא-ב) רבותינו מביאים שהלך משה רבנו מפתח לפתח, ומבית לבית, ואמר להם 'ראו זקנתי ומה יש בכוחי לעשות עתה, ורק תורה מצות ומעשי טובים שעשיתי הם עומדים לי' (הובא בספר "אמרי פי" הגד"מ להגאון המקובל רבי אליהו לופס זכותו יגן עלינו אמן). ומכאן למדו כמה חשוב שיוכיח אדם את חברו בדברי טובים ומועילים, שיש בהם טעם. והיא מצוה מפורשת בתורה: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא", וידוע שכל ישראל הם ערבים זה לזה, ואמרו חכמינו זיכרונם לברכה, שמי שרואה את חברו עובר עברה, ואינו מוכיחו על פניו, מעלה עליו הכתוב כאילו הוא עשאה, והוא נענש תחילה. מצינו בחורבן בית המקדש שלא הוכיחו זה את זה ונקנסה עליהם מיתה, ואף על פי שקיימו את כל התורה מאלף ועד תי"ו, אף על פי כן לא עמדה להם זכות התורה להגן עליהם. וידוע הדבר שכל מי שיש בידו למחות באנשי עירו, ולא מוחה, הרי זה נתפס בעוון עירו, ואם בדורו נתפס בעוון דורו.

"הִקְהַל אֶת-הָעָם, הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף...." (ויאלק לא-יב) מסופר בתלמוד מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר בן חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר ל הם מה חידוש היה בבית המדרש היום? אמרו לו תלמידך אנו ומימך אנו שותים. אמר להם אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש, שבת של מי הייתה? אמרו לו שבת של רבי אלעזר בן עזריה הייתה (כלומר שהוא דרש בשבת זו), חזר ושאל אותם ובמה הייתה הגדה היום? אמרו לו בפרשת הקהל שאל אותם ומה דרש בה? אמרו לו הוא דרש בפסוק "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", ושאל אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באים? כדי ליתן שכר למביאייהם. אמר להם רבי יהושע מרגלית טובה הייתה בידכם וביקשתם לאבדה ממני? (תנינה ג).

וַיֹּלֶךְ, מֹשֶׁה; וַיְדַבֵּר אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. (ויאלק לא-א) הלך משה אל כל שבט ושבט להודיע שהוא מת, כדי שלא יפחדו. וחזק את ליבם שיהושע ימשך אחריו וינהיג את העם, כנאמר להלן (בפסוק ז') "ואתה תנחילנה אותם" (אבן עזרא). ויש מפרשים שהלך משה לבית מדרשו להוכיח את עם ישראל קודם מותו (פירוש יונתן בן עוזיאל). מדוע הוצרך משה ללך לבית המדרש בכדי להוכיח את עם ישראל, כלום לא יכול להוכיחם במקום אחר, והלא בפרשת ויקהל (שמות ל"ה, א) כשהוצרך משה לדבר עם כל עם ישראל לא כתוב שמשם הקהיל את עם ישראל בבית המדרש? אלא מכאן רואים את גדלות משה רבינו ע"ה, שמכוון שביקש להוכיח את עם ישראל, הלך קודם לבית המדרש כדי לעיין שוב בכל ענייני התוכחה כיצד להוכיחם בכדי שלא לפגוע בנפש יהודי, כי לזה צריך סיעתא דשמיא מיוחדת, לכן הלך לבית המדרש אשר השכינה שורה שם (מפי השמועה). כמה שהדברים נוקבים ומופנים אלינו בימים הללו לפני יום כפור הבא עלינו לטובה.

קצת הזמן להוכיח את אחינו עם ישראל שעוד אחד יזכה לשוב בתשובה בעוד אנו בימי הרחמים והסליחות, שיש רחמים גדולים בעולם. אך חשוב הוא לדעת כיצד להוכיח כל איש לפי דרגתו ומצבו, ובנועם דברים. וכפי שבפרשה הבאה פרשת "האזינו" מוצאים אנו את תוכחותיו של משה רבינו לעם ישראל, כך בכל דור ודור חייב האדם להוכיח את עצמו ולהתעורר מחדש כל אחד ואחד לפי מצבו האישי, בפרט בימים הללו, כלשון הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג הל' ד'). עוד ישננים משנתכם ונדרמים הקיצו מתרדמתכם, כפל את לשוננו, כי יש הבדל בין נרדמים לישנים. (לבוש יוסף)

וַיֹּלֶךְ, מֹשֶׁה; וַיְדַבֵּר אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. (ויאלק לא-א) ידוע שפרשה זו חלה על פי רוב בין כסה לעשור, שהם ימי התשובה, ורמזה בזה התורה לעורך לבבות בני ישראל בימים נוראים אלו שהם מחד גיסא ימים של דין ומשפט

חתימה אלוהי

18:31	כניסת השבת
19:29	צאת השבת
18:52	שקיעה
20:04	ר. תם
6:27	הנץ

הפסרה: "שובה ישראל"

...וקראת אתכם הרעה, באחרית הימים (וילך לא-כט) על האדם לדעת שאפילו במצבים הקשים ביותר לעם ישראל ובתקופות הקשות והגוראות וגזרות משונות ובעקבתא דמשיחא צריכים הרבה השתדלות להיות באהבה כאיש אחד בלב אחד, שיש בכוח האחדות והאהבה בעם ישראל לעמוד כנגד כל הדברים הרעים והמצבים הקשים בעם ישראל, ועל זה בא הרמו וקראת אתכם הרעה באחרית הימים שהם ד"ת אהבה, כי באהבה מתגברים על כל הרעות (וידבר יוסף)

פרשת וילך, הפרשה הקצרה ביותר בתורה, מהווה סיכום של התורה. הפרשה נאמרת ביומו האחרון של משה רבנו כפי המובן מהפסוק "בן מאה ועשרים שנה אנוכי היום". באותו יום ממש משה מקבל את הנבואה האחרונה שלו. הנבואה אינה אופטימית כלל. ה' מביטח למשה שאחרי מותו בני ישראל יחטאו (ויסבלו מכל הקלות שיבואו עליהם). משה נפרד מעם ישראל, מסיים את כתיבת התורה, עובר שבט שבט ומוסר להם את שירת האזינו (הכללית, לכל עם ישראל) ואת ברכתו הפרטית של כל שבט. לפי המדרשים משה אף מוסר לכל שבט עותק של התורה. שתי המצוות האחרונות הנמצאות בפרשת וילך נכתבו אחרונות ומהוות מעין ניסיון

נואש למנוע את הפורענות העתידית. מצוות כתיבת ספר התורה מהווה מצווה פרטית שמזכירה לנו שהתורה צריכה להיות קרובה לכל אחד ואחד כדי שזכור תמיד לשמרה. מנגד, מצוות הקהל היא מצווה כללית לאסוף את כל העם פעם בשבע שנים ולקרוא באזניהם את התורה. זוהי מצווה ציבורית. הן המצווה הפרטית "והגית בו יומם ולילה" הן המצווה הכללית פעם בשבע שנים נועדו לאותה מטרה – מניעת החטאים מעם ישראל. משה מקהיל אליו את כל השבטים ומוסר בפניהם את העדות, את השירה, את שירת האזינו, מתוך אמונה שאולי פרשות התוכחה, האזהרות, ספר התורה אצל כל שבט ולפני ארון ה', ומעמד הקראת התורה פעם בשבע שנים יצליחו לגרום לעם ישראל לא לחטוא. הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם ושטריכם ואדברה באזניהם את הדברים האלה ואעידה בס את השמים ואת הארץ: "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחתן וסרתם מן הדרך אשר צויתי אתכם וקראת אתכם הרעה באחרית הימים כי תעשו את הרע בעיני ה' להכעיסו במעשה ידיכם: וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם". זהו הנאום האחרון של משה אל כלל ישראל. במילות שירת האזינו, שאותה קיבל כעדות מה, נפרד משה מעם ישראל.

סיפור בהמשכים "פתרון בוויילנה" חלק ב

ציצור: "עצתי שתלך לוויילנה, שם נמצא ר' מאיר רפאל'ס, והוא יאמר לה היכן בעלה". **המשך:** אחרי התפילה, כששב הפרנס לביתו ועמד לקדש על היין, ביקשה אשת הגביר כי ירחם על העגונה וילדיה ויזמינם לסעודה. כנעס עצור הסכים הגביר, אך בתנאי שהאישה לא תעלה את צרתה ולא תבכה בשום אופן. הסעודה עברה ביקשה ולאחריה שכבו כולם לישון. שנתו של ר' מאיר רפאל'ס הייתה טרופה ומקוטעת. לפנות בוקר החליט לקום ממיטתו ולצאת לטייל באוויר הצח. לפתע ראה מולו את אחד ממפקדי הצבא, החונה סביב וילנה. הוא הכיר את המפקד והיה מיודד עמו. "לאן אתה ממחר בשעה מוקדמת כל-כך?", שאל הפרנס. המפקד השיבו, כי הוטל עליו לערוך היום משפט-ראווה לחייל שערק משרותיו ונתפס, ולהלקותו חמישים מלקות. הוא אף הזמין את ר' מאיר לבוא לצפות באירוע. מתוך סקרנות הלך הפרנס אחריו אל כיכר השוק. שם כבר ניצבו שתי שורות חיילים זו מול זו, והנאשם עומד באמצע, ממתין לעונשו. האות ניתן והאוחזים בשוטים החלו הצליף בחייל. עם הניתן המכה הראשונה החל החייל לזעוק: "שמע ישראל... ה' אחד". המפקד והחיילים לא הבינו את פשר הקריאה, אך בשרו של הגביר נעשה חידודין-חידודין. הוא ביקש מהמפקד לחוס על הנידון ולהפחית מעונשו. המפקד ענה כי הוא חייב למלא את הפקודה, אך לבקשתו יצווה להחליש את עוצמת המכות. חבול בכל גופו נלקח החייל היהודי להתאוששות, והפרנס החליט להתלוות אליו. בהיותו לבד עם החייל הפצוע שאלו ר' מאיר רפאל'ס לזהותו ולמעשיו בצבא. האיש החל לספר כי בעבר התגורר ליד העיירה ליאזונה והיה נשוי ואב לשני ילדים. בעוונותיו עזב את אשתו לאנחות והלך אחר אישה נוכרית. ואז אחיה נקרא לצבא ואביה שיחד את הממונים המתאימים והם לקחו אותו לצבא במקום הבן. הוא ניסה להימלט מהמחנה, נתפס ונענש. "יודע אני כי כל מה שעברתי מגיע לי", אמר בכני הפרנס האזין לדבריו בתדהמה. הוא מיהר אל ביתו וביקש לקרוא בדחפיות לעגונה. בבוא העגונה לפניו שאלה לשמו של בעלה ולתיאורו, וכשהשיבה לו הודיע לה כי מצא את בעלה. ואכן, למחרת הובא החייל לפני בית-דין ומסר לאשתו גט כדת וכדין. לא היה גבול לשמחת האישה. בטרם יצאה לשוב אל ביתה אמר לה הפרנס: "בבואך לליאזונה אמרי בבקשה לרבי ששלחך, כי אני מתחרט על שבתחילה כעסתי עליו. עתה ידעתי כי איש אלוקים הוא, ובזמן הקרוב אבוא אליו בעצמי". לא עבר זמן רב ור' מאיר רפאל'ס נהפך לאחד מגדולי חסידיו של אדמו"ר הזקן והיה לאחד מתומכי החסידות בעיר וילנה. **סוף!**

פינת ההלכות

"דיני חולה שיש בו סכנה בשבת" כ"ד ד. ע"פ ילקוט יוסף

קבו. תא טלפון ציבורי שהכניסה לתוכו גורמת להדלקת מגורה בתוך התא באופן אוטומטי, מותר להיכנס לתוכו בשבת, ואפילו בלילה, כדי להתקשר ולהזעיק רופא וכדומה לצורך חולה שיש בו סכנה. יש אומרים שאחר שטילפן אסור לו לצאת מהתא, מאחר שיציאתו תגרום לכיבוי האור (אלא אם כן צריכים לו בהמשך הטיפול בחולה שיש בו סכנה) ולדעתם צריך שיניח שם חפץ טרם יציאתו, או יקרא לגוי שיכנס לתא, ואז יוכל לצאת. אך יש מתירים לצאת מהתא אף שבוודאי יציאתו תגרום לכיבוי האור, משום שהדבר נחשב כפסיק רישיה דלא איכפת ליה באיסור דרבנן. וכן עיקר לדינא. ולפיכך, אם אין שם גוי, אפשר להקל לצאת מהתא. (ילקו"י שבת כ"ד ד עמוד 17)

קבו. מותר לקרוב משפחה או לכל אדם אחר שיש לחולה אימון בו, לנסוע עם החולה לבית החולים, כדי לעודדו ולחזקו, או להיות לעוזר למטפלים בו. (ילקו"י שבת כ"ד ד עמוד 17)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורחזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..